

## บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประเมินความพร้อมการปฏิบัติตามข้อผูกพันของไทยในการรองรับความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 โดยการประเมินจะแบ่งเป็นสองส่วน ได้แก่ การประเมินความพร้อมสำหรับมาตรการที่ไทยผูกพันไว้ว่าปฏิบัติตามได้ทันทีที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ (หมวด A) และการประเมินความพร้อมสำหรับมาตรการที่ไทยต้องการระยะเวลาปรับตัวก่อนการปฏิบัติ (หมวด B)

### (1) การประเมินความพร้อมสำหรับมาตรการในหมวด A

การประเมินนี้จะมี 2 ส่วน คือ การประเมินประสิทธิผลในการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินการภาครัฐ คือได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันภายใต้ความตกลงฯ โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ประเมินจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารและข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก และอีกส่วนเป็นการประเมินประสิทธิผลโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ความพึงพอใจจากผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ใช้บริการของภาครัฐในการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ผลการศึกษาการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานตามข้อผูกพันในหมวด A พบว่า ในภาพรวมภาครัฐได้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติตามข้อผูกพันได้เฉลี่ยทั้งหมด 97% โดยมาตราที่ค่อนข้างมีความต้องการที่จะปรับปรุงอย่างต่อเนื่องคือ กระบวนการทบทวนหรืออุทธรณ์มาตรการอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ และความโปร่งใส ความร่วมมือของหน่วยงานที่พร้อมดำเนินการ เคளื่นย้ายสินค้าเพื่อการนำเข้า ส่งออก และการถ่ายลำ/ผ่านแดน เสริมภาพในการถ่ายลำ/ผ่านแดน และความร่วมมือทางศุลกากร

ผลการศึกษาการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของภาครัฐในการอำนวยความสะดวกทางการค้าพบว่าภาคเอกชนมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 61.6% โดยภาคเอกชนมีความพึงพอใจการให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาเป็นการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย และ มาตรการนำเข้าสินค้าชั่วคราว ส่วนมาตรการที่ภาคเอกชนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด และควรได้รับการปรับปรุง ได้แก่ กระบวนการทบทวนหรืออุทธรณ์ และการเปิดโอกาสให้แสดงข้อคิดเห็น

ทั้งนี้ยังมีข้อคิดเห็นจากภาคเอกชนหลายประการที่สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างที่ภาครัฐยังบกพร่องในการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าแก่ภาคเอกชน

### (2) การประเมินความพร้อมสำหรับมาตรการในหมวด B

การประเมินความพร้อมจะประเมินใน 3 มิติ คือ มิติทางด้านแผน นโยบายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง มิติทางด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และมิติทางด้านการบริหารจัดการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า ไทยมีความพร้อมในการดำเนินงานตามที่ผูกพันไว้ได้ทุกประเด็น บางส่วนมีการดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว และยังมีบางส่วนที่ต้องมีดำเนินงานเพิ่มเติม ซึ่งหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง คาดว่าการดำเนินงานจะเสร็จสิ้นตามกรอบระยะเวลาที่ผูกพันไว้

## Abstract

This research is to assess the readiness of Thailand's commitments on the WTO Trade Facilitation Agreement which has been effective since 22 February 2017. The assessment are divided into two sections; the assessment of readiness for implementation of measures that Thailand designate for implementation upon agreement entry into force (Category A) and the assessment of readiness for implementation of measures that Thailand designates for implementation on a date after a transitional period of time following the entry into force of the agreement (Category B).

### (1) Assessment of readiness for implementation of measures in Category A

The evaluation in this section consists of two parts. First is the assessment of the government implementation whether it has achieved the obligations under the agreement or not. For this part, the researchers assess the achievement using information from desk research and in-depth interviews. The second part is the satisfaction assessment by the private entrepreneurs who use government services in trade facilitation.

The results show that the government has implemented on the average of 97% of the obligations under the agreement. The results also show that private sector is satisfied with the government services in facilitating trade on average of 61.6%. The study also provides opinions from the private sector that reflect the gaps that the government has lacked in its operations to facilitate trade.

### (2) Assessment of readiness for implementation of measures in Category B

This section assesses readiness for implementation in 3 aspects, namely readiness in related policy and regulations, readiness in infrastructure and readiness in personnel management.

The result showed that Thailand is ready to carry out all measures that is committed under Category B. Some measures have already been completed. And there are still some parts that require additional work which many agencies involved are continuously working. It is expected that the operations will be completed in accordance with the agreed time frame.